

Činnost oboru očního v roce 2003

Výchozím zdrojem dat pro tuto Aktuální informaci je Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení pro obor oční A (MZ) 1-01, který byl zahrnut do Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví na rok 2003. Návratnost výkazů byla 98,3 %. Výkaz vyplňovala samostatně každá oční ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na jejich zřizovatele.

Činnost oboru očního zabezpečovalo 687 oddělení a pracovišť. Úvodní tabulka ukazuje personální zabezpečení na těchto odděleních a pracovištích. Ze všech níže uvedených čísel je zřejmé, že v roce 2003 došlo ke snížení fyzického počtu lékařů, ale ke zvýšení jejich pracovních úvazků; v kategorii SZP nastal pokles jak fyzického stavu personálu tak i pracovních úvazků. Na jedno pracoviště očního oboru připadalo v průměru 1,2 lékaře a 1,3 SZP.

Pracovníci		2002	2003
Lékaři	fyzické osoby	1 137	1 111
	přepočt. počet (úvazek) + smluvní pracovníci	806,76	821,97
SZP	fyzické osoby	1 153	1 081
	přepočt. počet (úvazek) + smluvní pracovníci	929,16	918,76
Počet lékařských úvazků na 1 pracoviště		1,2	1,2

Další tabulka uvádí počty ošetření - vyšetření a počty pacientů. Během roku bylo provedeno celkem 5 513 925 ambulantních ošetření - vyšetření, což představuje pokles o 5 180 ošetření proti roku 2002. Opět jako i v loňském roce v průměru na jednoho léčeného pacienta připadlo 1,8 ošetření - vyšetření ročně. Jeden lékař poskytl v průměru péči 6 708 osobám ročně (pokles 2 %). Co se týče počtu ošetření (vyšetření) na 1 000 obyvatel, činil republikový průměr 541 vyšetření podobně jako v roce 2002. Z hlediska regionálního porovnání bylo nejvíce ošetření (vyšetření) provedeno v Hl. m. Praze (826 na 1 000 obyvatel) a v Královéhradeckém kraji (608), nejnižší počet vyšetření byl zaznamenán v kraji Libereckém (374 na stejný počet obyvatel).

Počty ošetření - vyšetření a počty léčených pacientů		2002	2003
Počet ošetření - vyšetření	celkem	5 519 105	5 513 925
	na 1000 obyvatel	541,0	540,5
	na 1 úvazek lékaře	6 841	6 708
	na 1 léčeného pacienta	1,8	1,8
Počet léčených pacientů na 1000 obyvatel		307,3	307,3
Počet léčených pacientů na 1 úvazek lékaře		3 886	3 814
Počet léčených pacientů celkem		3 135 446	3 135 332

Na ambulantních pracovištích se léčilo přes 3 miliony pacientů. Stejně jako v roce předchozím činil republikový průměr 307 léčených pacientů v přepočtu na 1 000 obyvatel. V krajích se hodnoty pohybovaly od 236 léčených pacientů v kraji Libereckém, do 461 pacientů v Hl. m. Praze, na stejný počet obyvatel.

Následující tabulka uvádí pacienty dispenzarizované na očních odděleních (pracovištích), přepočítané na 1 000 obyvatel příslušné věkové kategorie:

Rok	Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu na 1 000 obyvatel							
	celkem	z toho ve věkové skupině			celkem	z toho ve věkové skupině		
		0 - 19 let	20 - 64 let	65 let a více		0 - 19 let	20 - 64 let	65 let a více
	glaukom (H40.0, H40.1, H40.2, H40.8)				strabismus (H50.-)			
2003	24,3	1,8	19,7	81,1	8,2	32,2	1,6	1,0
2002	22,7	1,6	18,3	76,6	8,5	33,3	1,5	1,2

Pro onemocnění **glaukom** bylo dispenzarizováno celkem 248 051 pacientů, z toho v dětském a dorostovém věku (0 - 19 let) bylo přijato 4 041 pacientů, ve věkové skupině 20 - 64 let 128 807 pacientů a ve věkové skupině 65 let a více to bylo 115 203 pacientů. Ve srovnání s rokem 2002 největší nárůst dispenzarizovaných pacientů byl zaznamenán v dětském a dorostovém věku (13 %), je celá řada typů glaukomů, které postihují i mladší generaci. U pacientů starších 20 - 64 let nárůst glaukomu činil v průměru 8 %, podobně to bylo v další věkové skupině 65 let a více (6%).

Jak vyplývá z výše uvedené tabulky, výskyt glaukomu úzce souvisí s věkem, jestliže ve věku 0 - 19 let připadaly na 1 000 obyvatel 2 případy tohoto onemocnění, pak ve skupině 65 a více let to bylo 81 případů (na stejný počet obyvatel), tj. 45krát vyšší četnost.

Nadále pokračuje proces navýšení tohoto onemocnění z důvodu zvyšování počtu civilizačních chorob, vyhledávání rizikových pacientů a včasného zavádění nových diagnostických a terapeutických postupů do praxe.

U diagnózy **strabismus** je situace opačná než u glaukomu. Co se týče věkového rozložení, nejvíce dispenzarizovaných pacientů je v dětském a dorostovém věku (0 - 19 let), tj. 32 onemocnění na 1 000 obyvatel a pouze 1 onemocnění ve věku 65 a více let (na stejný počet obyvatel). Celkem pro toto onemocnění bylo přijato 83 661 osob. Z toho 71 886 pacientů ve věkové skupině 0 - 19 let, 10 419 ve věkové skupině 20 - 64 let a 1 356 pacientů ve skupině 65 let a více.

U tohoto onemocnění byl ve srovnání s předchozím rokem zaznamenán pokles dispenzarizovaných pacientů o 17 % ve věkové skupině 65 a více let a v dětském a dorostovém věku 0 - 19 let o 3 %. Pouze ve věkové skupině 20 - 64 let bylo zaznamenáno 7 % více dispenzarizovaných pacientů než v roce 2002.

Vypracovala: Barbara Dadiková